

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, prilifje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Zanimive politične izjave

Ministrski predsednik o političnem položaju in redukciji plač. — Minister dr. Nikić o svoji poziciji v vladi in taktiki slovenskih radičev.

Težišče politične situacije je te dni iz Beograda preneseno na Bled, kjer se nahaja danes skoraj polovica članov ministrskega sveta. Samoumevno je prispelo z ministri na Bled tudi večje število novinarjev iz vse države, ki obiskujejo ministre s kopicami vprašanj. Na Bledu je sedaj krasno in divno. Slabe volje ne more biti nihče, pa tudi ministri niso, če imajo še tako hude skrbi. In zato radi odgovarjajo novinarjem in povedo več, kakor v soparnem beograjskem ozračju. Današnji listi so polni njihovih izjav, od katerih pričujemo nekatere, tudi za širšo javnost zanimive.

Ministrski predsednik je po svojem povratku z včerajšnje avdijske podal novinarjem daljšo izjavo. Na vprašanje o delovnem programu vlade je izjavil, da se pripravljajo na bodoče parlamentarne seje, da bodo pripravili celoten program zakonov, z največjo verno pa se dela na sestavi proračuna. Vlada upa, da proračun ne bo šablonsko sestavljen. Skušale se bodo v proračun pogledati socialne smernice. Po konsolidaciji političnih razmer bo vlada posvečala vso pažnjo prečim gospodarskim vprašanjem. V prihodnjih dneh se sestane ministrski komitej, trgovinski minister pa bo na eni prihodnjih sej ministrskega sveta razvil svoj program.

Novinarji so opozorili ministrskega predsednika na veliko nezadovoljnost, ki vlada med uradnim svetom radi redukcije draginskih dokladov, ki jih radi nedoločene dobe, za katero naj velja znižanje. Ministrski predsednik je v odgovoru naglasil, da je bila redukcija najna gospodarska potreba. Odtegljaji so namenjeni za dosedanje, pa tudi za bodoče vremenske nesreče. Škoda, povzročena po poplavih, še ni ugotovljena in se zato še ne ve, kako veliki bodo izdatki za posevke. Vlada mora gledati, da vzdrži v proračunu ravnotežje in je morala radi tega računati z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Nikakor pa ni smela dopustiti, da se vsled poplav poslabša naša valuta in povzroči padanje dinarja. V tem slučaju bi uradništvo zadelo še večje breme. Pričakoval je, da bo ukrep vlade našel v Sloveniji največ razumevanja, a baš iz Slovenije je prejel največ protestov. Upoštevali so dejstvo, da je dinar ostal na isti višini ter da so cene v zadnjih letih znatno padle, je vlada posegla po redukciji draginskih dokladov, da očuva sedanje valutno stanje. Vlada pa kljub temu nima namena, da ostane pri redukciji, temveč je pripravljena, da pri boljšem gospodarskem in finančnem stanju države zopet zvišati doklade in povrniti uradništvu razliko, ako se gospodarski in finančni položaj države zboljša. Zaenkrat pa ostane pri redukciji draginskih dokladov.

Tudi že poprej med vožnjo iz Zagreba na Bled je dal ministrski predsednik novinarjem več izjav, v katerih je povdarjal zopet svojo znano tezo, da radikalni pri volitvah niso bili poraženi. V Beogradu in drugod, kjer so zmagali nasprotniki, se je to zgodilo le radi cepitja radikalnih vrst. To velja zlasti tudi za Bitoli. «Tem volitvam,» je nadaljeval g. Uzunović, «pripisujete i g. Radič i g. Davidović preveliko važnost. Za nas na vladi je uspeh volitev zadovoljiv.»

«Kako pa je z g. Nikićem? Govori se, da bo moral odstopiti.»

«Da vam povem resnico, meni o tem ni ničesar znanega.»

«G. Radič izjavlja, da ste vi z njim v tem vprašanju enakega mišljenja?»

«G. Nikić je bil minister kot predstavnik svoje stranke, dokler je pripadal stranki. Ko je izstopil iz stranke, je formiral svoj lasten klub. Po moči tega kluba lahko ostane tudi še nadalje minister. Kako se bo to vprašanje dalje razvilo, ne vem. Si niti za sebe ne vem, kako dolgo bom ostal minister. V takih stvareh je potrebno posvetovanje klubov in drugih merodajnih faktorjev.»

«Kakšen je položaj dr. Nikića v sedanjih volitvah?»

«G. Uzunović se je nasmehnil: «Zares je že čudno, da se o tem predmetu ne preneha govoriti. V tej zadevi se posveča pozornost najmanjši malenkosti. Tudi pri nas je povzročil neki veliki politik razkol v stranki, pa se o tem ni prenehalo govoriti.»

Glede možnosti rekonstrukcije vlade po občinskih volitvah je g. Uzunović izjavil, volitve niso pokazale te potrebe in da bi bilo neumestno brez parlamenta in parlamentarnih klubov ustvarjati nove kombinacije. Rekonstrukcija se bo izvršila, ako se bo za to pokazala potreb.

hodna potreba, ker povzročajo taka vprašanja vedno velike težkoce.

Pred svojim odhodom na avdijsko je sprejel minister dr. Nikić včeraj našega poročevalca, ki ga je opozoril na govorice, da bo minister Nikić moral kmalu iz vlade. Dr. Nikić je odgovoril: «Slišal sem, da to oznanjajo tudi slovenski radičevci Pucijevga in Prepehovega krila, toda osebno mi o tem ni ničesar znano. Če se teh intrig udeležuje tudi g. Prepeh, potem igra dvojno vlogo in bi rad nastopal na dve strani. O mojem ostanku v vladi ne odločata niti g. Prepeh niti g. Radič. To zavisi popolnoma od mene samega, od mojega parlamentarnega dela in od splošnega parlamentarnega položaja. Za g. Radiča se sploh ne zmenim več, naj govori in dela, kar hoče. Njegovih govorov nihče ne jemlje resno. Nadaljeval bom v dosedanj smeri brez ozira na levo in desno in uverjen sem, da bom uspel. Za sejo HSS v Zagrebu se sploh ne zanimam, ker nisem več član radičevskega kluba in hodim svoja pota.»

Nekemu drugemu novinarju je dr. Nikić izjavil, da se prav nič ne čudi zanimanju, ki ga kaže Radič za njegovo osebo. Toda o njegovem obstanku na vlado ne bosta odločala g. Radič in njegova poročila. «Dobro mi je znano, da Radič raznaša govorice o mojem skorajšnjem odhodu iz vlade v prozornem namenu, da premoči moje prišeste. Jaz pa sem z odzivom, ki sem ga našel v narodu, popolnoma zadovoljen. V tem tiči tudi glavni vzrok Radičevga nastopanja proti meni. Narod se ne da več zavajati po blagodnehih Radičevih frazah, temveč zahteva dejanja.»

Nikić teži Radiča

Izjava Nikičevga kluba.

Beograd, 19. avgusta. Povodom zadnjih govorov Stepana Radiča je izdal parlamentarni klub dr. Nikića sinoči sledeče poročilo:

G. Radič je neumoren v kovanju neistin in v slabostnem fraziranju. On najde dobre in vsake besede za vsakega politika v državi. Enkrat hvali, drugič blati, vedno pa nadkrijuje samega sebe v nedolostnosti. Vse to je njegova osebna stvar, toda preko klevet in osebnih napadov ni mogoče iti, če tudi prihajajo od samega g. Radiča, čigar fotografijo je v nedeljo tako nazorno in verno predložil javnosti g. Laza Marković. Njegovi najnovejši napadi in insinacije na g. dr. Nikića ne bodo ostali nekanizovani in bo dana prilika g. Stepanu Radiču, da dokáže svoje trditve pred sodiščem. Kar se tiče trditve, da dr. Nikić nima nobenega za seboj, prepustamo bodočnosti, da to trditve razbije.

Popolno politično miting v Beogradu

Komentarji o potu notranjega Ministra na Bled.

Beograd, 19. avgusta. V Beogradu je zavladalo popolno mirilo. Težišče političnega življenja je preneseno na Bled, kjer se nahajajo skoraj vsi ministri, razen onih, ki prisostvujejo sami glavnemu odboru HSS v Zagrebu. Na Bledu se mude ministrski predsednik Uzunović, zunanji minister dr. Ninčić, prometni minister Vasa Jovanović, minister agrarne reforme dr. Nikić, vojni minister general Trifunović, minister notranjih zadev Boža Maksimović.

Posebno pozornost je vzbudilo v političnih krogih potovanje notranjega ministra na Bled. V njegovi okolici se zadržuje, da pripravlja Maksimović material za pritožbe proti volitvam. Dočim se v opozicijskih krogih naglašja, da je njegov položaj v vladi zelo omanj, se v radikalnih krogih te vesti demantirajo. Dr. Ninčić sicer nastopa proti njemu, da se mu revanžira, vendar pa uživa Maksimović zaupanje krone in ministrskega predsednika.

V poslanskih klubih skoraj ni niti enega poslanca. V raznih ministrstvih gredo posli enakomerno dalje. Danes dopoldne je začel Davidovićev klub zbirati podatke o rezultatih občinskih volitev v posameznih občinah v Srbiji. Na podlagi došlih informacij od strani poslancev in zaupnikov konstatira, da je razmerje po nekaterih občinah med radikali in demokrati povsem drugačno, kakor ga skuša predstaviti vlada in radikalni tisk. Klub obavi v obliki komunikacije dalje poročila o položaju v Srbiji po nedoljskih volitvah.

Na Bledu je zbrana polovica ministrov

Včerajšnje avdijske. — Večerja na dvoru. — Danes prideta na Bled še notranji in prometni minister. — Pred odločitvijo o jadranski železnici.

Bled, 19. avgusta. Ministrski predsednik Nikola Uzunović in zunanji minister dr. Ninčić, ki sta včeraj dospela na Bled, sta bila popoldne sprejeta od kralja v avdijski. Zunanji minister dr. Ninčić se je ob 15.30 podal na dvor, kjer je poročal kralju o sklepu prijateljske pogodbe z Grčijo ter o zavlačevanju bolgarskega odgovora na našo noto, kakor tudi o bližnjem zasedanju Društva narodov. Za njim je bil ob 16.30 sprejet ministrski predsednik, ki je v kratki avdijski podal kralju referat o občinskih volitvah v Srbiji in o političnem položaju. Kakor je izjavil po avdijski novinarjem, bo danes ob 11. uri ponovno sprejet v daljši avdijski, kjer bo kralju podal izčrpno poročilo o političnem položaju in smernicah vlade.

Ministrski predsednik se je nastanil v Parkhotelu, minister dr. Ninčić pa ložira v vili Epos. Zvečer so bili objavljani vsi na Bledu navzoči ministri, in sicer Nikola Uzunović, dr. Ninčić, dr. Nikić in general Trifunović v dvor na večerjo.

Minister dr. Nikić je v svoji avdijski poročal kralju o resortnih vprašanjih ter mu predložil v podpis več ukazov. Včeraj popoldne se je sestel z ministrskim predsednikom in je imel z njim daljši razgovor.

Zagreb, 19. avgusta. Z današnjim jutranjim brzovlakom je dospel v Zagreb.

Današnji dogodki na Bledu

Ministri se sprehajajo, posvetujejo in dajejo izjave. — Novi avdijski ministrskega predsednika in zunanjega ministra.

Bled, 19. avgusta. Vsi na Bledu se nahajajoči ministri so današnje jutro in dopoldne večji del uporabili za sprehode po parkih in okoli jezera. Minister vojne in mornarice general Dušan Trifunović, ki starije v hotelu Petran, je zgodaj jutraj šel po šetališču okoli dvorca Suvobora. Ministrski predsednik Nikola Uzunović, kateremu planinski sveži zrak izredno dobro prija, je bil dopoldne dlje časa v razgovoru z novinarji na verandi Parkhotela, pozneje pa se je posvetoval z načelnikom notranjega ministrstva g. Todorovićem, tik pred odhodom v avdijsko pa še s šefom svojega kabineta. Okoli 11.30 dopoldne je prispel pred Parkhotel dvorni avto, ki je ministrskega predsednika Uzunovića odvedel v dvorec Suvobor na avdijsko h kralju. Avdijska ob 13. se traja. Trej avdijski pripisujejo vsi politični krogi izredno važnost. Po avdijski sprejme g. Uzunović novinarje, da jim poda kratko pojasnilo o poteku avdijske in o politični situaciji.

Ministrski predsednik Nikola Uzunović se odpelje popoldne z avtom v Ljubljano, od koder nadaljuje z beograjskim brezovlakom vožnjo naravnost v Beograd.

Seja vodstva HSS

Dveurni Radičev referat. — Komunique o včerajšnjih sejah. — Na današnji seji sestavljajo korupcijsko obtožbo proti dr. Nikiću.

Zagreb, 19. avgusta. Včeraj dopoldne in popoldne se je vršila seja glavnega odbora HSS. Prisotnih je bilo 43 poslancev, celokupno predsedništvo in ministri dr. Superina, dr. Šibenik, Pucelj, državna podtajnik Neudorfer in Pernar ter okoli 100 predsednikov in srezkih organizacij. Danes je prispel na sejo tudi minister trgovine dr. Krajač. O včerajšnji seji je bil izdan kratek komunique ki pravi med drugim:

Seja se je vršila pod predsedstvom podpredsednika Kovačevića in je trajala od 9. do 13. Prvi je govoril predsednik HSS Stepan Radič, ki je v poldrugurnem govoru razmotril politični položaj, nakar je še v polurnem govoru poročal o svojem razgovoru z ministrskim predsednikom Uzunovićem. O občinskih volitvah v Srbiji je naglasil, da so doživeli nasprotniki narodnega sporazuma poraz. Volitve so bile pravi plebiscit za politiko današnje vlade sporazuma. Minister Pucelj je poročal v enournem govoru o svoji poljedelski politiki ter orisal današnji položaj gospodarstva ter nameravane ukrepe za povzdigo poljedelstva. V nato sledeči debati so podali še tozadevne razne nasvete predsednik Radič, minister Superina in državni podtajnik Neudorfer. Minister Superina je zlasti naglasil veliko važnost Poštne hranilnice za kmečko prebivalstvo.

Popoldanska seja se je pričela ob 3. in je trajala do 8. zvečer. Minister dr. Šibenik je podal obširno poročilo o svojem delovanju v vladi in o razmerah svojega re-

greb prometni minister Vasa Jovanović, ki je po kratkem odmoru nadaljeval pot na Bled.

V poučenih krogih se zatrjuje, da se bodo ob tej priliki v navzočnosti ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Ninčića rešila važna prometna vprašanja. Predvsem bo na Bledu padla odločba o koncesiji baronu Rajčiču glede zgradbe železniške proge Pančevo-Split. Koncesija bo nekoliko spremenjena z ozirom na mnenje strokovnjakov, zlasti kar se tiče trasiranja proge same, ker bi bila zgradba po načrtu koncesionarjev predraga. — Ob tej priliki bo prometni minister predložil kralju obsežen načrt za izgradbo železniškega omrežja, ki bi se naj nato uredila s posebnim zakonom. Glavna pažnja je po tem načrtu posvečena glavnim progam, upoštevajo se pa tudi vse važne stranske proge.

Z Bleda odpotuje prometni minister v Primorje, da se osebno prepriča o stanju naših pristanišč ter o potrebah preureditve in izgraditve.

Z današnjim drugim beograjskim brzovlakom ob 10.10 je dospel v Zagreb udi minister notranjih zadev Boža Maksimović. Na kolodvoru ga je pozdravil šef zagrebske policije. Minister se je nato odpeljal na policijsko direkcijo ter si ogledal nekatere urade. Popoldne se odpelje notranji minister z avtomobilom na Bled.

Radič in dr. Marković

Beograd, 19. avgusta. V političnih krogih se mnogo komentira izjava dr. Laze Markovića, ki je izjavil, da se pod nobenim pogojem ne udeležijo seje Društva narodov, ako bo zastopal našo državo tudi Stepan Radič. Izjava je vzbudila v vladnih krogih mnogo nervoznosti, ker se nahaja vlada v skrajno mučnem položaju. Ne more se zameriti Radiču kot predsedniku vladne koalicijske stranke, Laza Marković pa je potreben v Zenevi kot dober poznavalec dela Društva narodov in kot odlični strokovnjak za mednarodne pogodbe. Izjava je napravila tudi na radičevce neprijeten vtis.

Kongres narodnih manjšin

Dunaj, 19. avgusta. «Neue Freie Presse» poroča, da se bo vršila slovenska otvoritev kongresa narodnih manjšin dne 25. avgusta v Zenevi pod predsedstvom lanskega predsednika dr. Wilfana, slovenskega poslanca v rimskem parlamentu. Razprave kongresa se bodo predvsem nanašale na kulturne in gospodarske razmere narodnih manjšin v posameznih državah; pripravljeni so posebni referati slovenske in nemške manjšine v Italiji, nemške manjšine v Jugoslaviji, Poljski, Češkoslovaški in Madžarski. Delo kongresa bo razdeljeno na posamezne sekcije, ki bodo izvoljene takoj po otvoritvi.

STAVKA V BERLINSKIH PIVOVARNAH

Berlin, 19. avgusta. Delavci berlinskih pivovarov so včeraj sklenili stavkati, ker so delodajalci odklonili njihovo zahtevo, naj se jim tedenska mizda zviša za štiri marke.

Sahovski turnir v Ljubljani

Včerajšnja igra je potekla mirno. Karakteristična je bila radi z mnogih remijev s katerimi se je osobito odlikovala skupina B. — Rezultati turnirja v III. kolu: Jerošov. Tot remis, Grenčarski porazil Mrzlikarja inž. Tekavič spretno izbral svoje pozicije proti Pircu, Reisl premaga Kozomara, Rupnik dobi proti Acimoviću. Senzacija včerajšnjega dne je bila zmaga Kalabarja nad zagrebškim favoritom Agapijevičom. Vidmar Jonke in Didziške. Furlani remis, partija Drnovšek-Rožič neodločena, dr. Singer je porazil Poljakova, Marjanovič, Dumič, Singer, Furlani-Vogelink, Jonke-Didziški. Do opoldne so bile tri partije končane. Po 28. potezi ob 10.30 je bila partija Jerošov-Agapijevič remis. Pirc je po 49. potezi ob 10.52 dobil proti Kozomaru. Poljakov je ob 11.20 po 47. potezi porazil Marjanoviča. Stanje opoldne: Furlani, Rožič, Agapijevič in Pirc 2½, Didziški, Grenčarski, Kulžinski, Rupnik, dr. Singer, Jerošov 2, Drnovšek, Jonke in Mrzlikar 1½, Riesl 1 (1) Acimović, Kalabar, Kozomara, Marjanovič inž. Tekavič 1, Dumič in Vidmar C. ½.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Invest. posojilo iz leta 1921 75, 76, Lotarijska državna renta za vojno škodo 295, Zastavni listi Kranjskega deželne banke 20, 22, Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 20, 22, Celjska posojilnica d. d. Celje 198, 196, —, —, Ljubljanska kreditna banka Ljubljana 170, —, —, —, Merkantilsna banka Kočevje 90, 92, 92, 92, Prva hrvatska štedionica Zagreb 865, 870, —, —, Slavenska banka d. d. Zagreb 50, —, —, Kreditni zavod za trgovino in ind. Ljubljana 165, 175, —, —, Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana —, 110, —, —, Združene papirnice Veveče, Gorjane in Medvode d. d. Ljubljana 102, —, —, Stavbna družba d. d. Ljubljana 555, 65, —, —, Šešir tovarna klubov d. d. Škofja Loka 108.

ZAGREBSKA BORZA.

Deviz e. Amsterdam denar 22.76, blagi 22.86, Wien 79.15, 80.15, Berlin 13.4925, 53.25, Budimpešta 793, —, 797, —, Italija 186.90, 188.10, London 275.1750, 276.375, Newyork ček 56.4650, 56.765, Paris 164.10, 166.10, Praga 167.40, 168.40, Curih 10.948, 10.988.

Efekt i. 70dst. invest. posojilo 1924 75 — 75.75, 2 in polodst. drž. rente za ratni štetu 294.5 — 295.5, Ljubljanska kreditna 170, Hrv. eskomptna banka 100 — 100.5, Kreditna banka Zagreb 101 — 103, Hipotekarna banka 54.5, Jugobanka 91 — 91.50, Praštedionica 865 — 867 in pol, Slavenska banka 50 — 51, Eksploatacija 10 — 11, Druva d. d. Osijek —, Seferana Osijek 300 — 305, Isis d. d. 52 — 54, Nihag 11, Gutman 200 — 205, Slaveks 112 — 115, Slavonija 31 in pol — 32, Trboveljska 385, Union paromlin 355, Veveče 107, Agraria 40 — 41.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.125, Pariz 14.96, London 25.1525, Milan 17.075, Newyork 517.50, Praga 15.32, Dunaj 73.10.

Trst: Beograd 58.40—58.65, Pariz 87—87.50, London 147.25—147.75, Newyork 80.20—80.50, Praga 87—87.50, Curih 426—429.

Nesreče in zločini po Jugoslaviji

Tragična smrt mlade deklice. — Zaporedna smrt dveh zakoncev. — Roparski napadi v Vojvodini. — Strahovita avtomobilska nesreča v Črni gori.

Tragična smrt je doletela 10 letno Kristino Zorec, hčerko posestnika na Skaručni. Zgrabilo jo je kolo mlatilnice, jo zavihtelo in treščilo ob tla. Deklece je z glavo tako nesrečno udarilo ob pod, da je bilo takoj mrtvo. Tragična smrt otroka je vzbudila na Skaručni splošno sočutje.

Tragičen slučaj se je primeril te dni v Krčevini pri Mariboru. Pred dnevi je nenadoma umrla posestnica na vrtnarici Emilija Šip. Dva ni kasneje je umrla tudi njen mož Josip, katerega je smrt žene tako pretresla, da tega ni mogel prebiti.

V noči od sobote na nedeljo je bil izvršen roparski napad v Somborju, ki je zahteval dvojce človeških žrtv. Dva maskirana roparja sta vdrla v gostilno Stanka Jelasiča, umorila gostilničarja in ugrabila 6000 Din. Roparja sta nato navadila na gostilničarjevega sina, ki je bil priča krvavega dogodka. Da bi se iznebila priče, sta ga hotela umoriti. Na obupne klice dekca so prihiteli na pomoč nekateri slučajni mimoidoči pasantje. Roparja sta se poglaval v beg, pri tem je eden sprožil samokres na sosedo, ki je bil prihitel dekcu na pomoč in ga ustrelil v glavo, da se je zgrudil mrtve. Storičev do sedaj še niso izsledili.

Ni se še poleg val razburjenja med prebivalstvom nad bestialnim zločinom, že se je razširil glas o dveh novih napadih. Dne 17. t. m. zvečer so neznani zlikovci streljali na seljaka Petra Mandića, ki se je vračal s polja domov. K sreči je ostal nepoškodovan. M noči od 16. na 17. t. m. je bil iz-

vršen roparski umor v Velikem Bečkereku. Neznani storilci so vdrl v usnjarno bratov Tomer v Pašičevi ulici, umorili 78 letnega vratarja Rusa Despotova, odpeljali iz hleva konja in naložili na voz blagajno z 20.000 Din ter raznimi vrednostnimi papirji. Blagajno so že naslednje jutro našli na vrtu posestnika Cveta Čubina, kamor so jo lopovi vrgli, seveda izpraznjeno. Roparjev doslej še niso našli.

Na cesti Kotor-Cetinje se je 16. t. m. dopoldne primerila težka avtomobilska nesreča. Na Njeguševi cesti je okoli 10. dopoldne drvel z veliko brzino v smeri proti Kotoru odprt Ford s tremi potniki. Pri 11. km se je na ostrem ovinku nenadoma pojavil drugi avtomobil, ki je prihajal z nasprotni strani. Sofer Forda je naglo okrenil svoj avto v stran, napravil pa je prevelik lok in avto je bliskoma zdrknul ob cesti v 30 m globok prepad. Učinek je bil grozen. Ves avto se je razbil, izpod razbitega voza pa je bilo čuti krike ponesrečenih na pomoč. Potniki drugega avtomobila so odšli takoj ponesrečencem na pomoč in so jih izveliki iz prepada. Težko ranjena sta bila učiteljica ročnih del Františka Šetova iz Prage in dr. Vojteh Kraliček iz Boleslavice na Češkem. Na mestu je ostal mrtve albanski častnik Marko Pak, sofer pa je težko ranjen. Kraliček ima težke poškodbe po vsem životu, pretresel si je tudi možgane in je malo verjetno, da okreva. Tudi poškodbe Šetove so smrtonosne. Ubiti albanski častnik je bil 18. t. m. z vsemi vojaškimi častmi na Cetinju pokopan.

Zanimivosti iz Trsta

Propadanje luke. — Kruholovstvo in politika.

Tržaški italijanski listi poročajo vedno znova, da se dviga promet tržaške luke od vojne sem od leta do leta. Sedaj pa je tržaška trgovska zbornica objavila statistične podatke o prometu tržaške luke v mesecu juliju letošnjega leta. Iz teh podatkov je razvidno, da je promet tržaške luke v letošnjem juliju napram prometu v juliju lanskega leta padel za celih 894.919 kvintalov. Skupno je v prvih sedmih mesecih tega leta promet tržaške luke napram prometu v isti dobi prejšnjega leta padel za 4.779.228 kvintalov. To padanje prometa v dobi, ko se vse luke Italije in cele Evrope z naglimi koraki približujejo svojemu položaju v predvojni časi, zna postati za bodočnost Trsta zelo ugodno, ker kažejo vsi znaki, da je rimski vladi skrb za Trst le postanska stvar in da ji leži Benetke in Genova dosti bolj pri srcu.

14. t. m. je prišel v Trst prometni minister Ciano, ki ga je povabil ravnatelstvo »Lloyda« za slavnost ob priliki splošne ladije »Remo«. Minister Ciano si je pri tej priliki ogledal pristo luko ter javna skladišča in je pred svojim odhodom stopil tudi v palačo pošte, kjer je imel govor na zbrane poštne uslužbence. Minister je med drugim rekel poštne uslužbenecem, da morajo vzljubiti mater Italijo, drugače naj se kar odpravijo preko državne meje drugam. Iz njegovih besed izhaja jasno, da so mu na tukajšnji pošto priseljeni Sicilijanci napoloni uspeha z neutemeljenimi podtikanji na škodo tržaških uslužbenecov, samo da bi jih pregnali ter tako zagotovili sebi kruh.

V zadnji številki revije »Bibliographia fascista« objavlja neki Santangelo recenzijo političnih spisov Scipia Salapierja. Rodom iz Trsta se je Salapier boril med svetovno vojno kot dobrovoljec v italijanski armadi in je bil za svojo hrabrost tudi odlikovan z zlato kolajno. O njem pravi Santangelo, da je bil prebršan, da je bil problem Slovanov v Juljski Krajini realni problem, da so popolnoma zgrešena mnenja tržaških italijanskih politikov, ki v svrhu lažjega zatiranja Slovanov kričijo od dneva v dan, da je bil problem Slovanov v Trstu umetno ustvarjen od Avstrije. Dokaz, da temu ni tako, je, da obstaja še vedno problem Slovanov, čeprav nekdanje Avstrije že več let ni več. Seveda pa se ni mogel Salapier v svojih spisih držati do konca take objektivnosti, ker je kmalu začel tudi on v naziranje svojih sovratnikov, ki smatrajo od nekdanje Slovanke Juljske Krajine na privrdrane barbare. V resnici je Salapier ponovno izrazil prepričanje, da ima italijanska pleme vse potrebne pogoje, da asimilira »privrdrane barbare«, ki imajo postati kljub tuji krvi, ki se pretaka po njihovih žilah, najčistejšje veje na debilu italijanskega naroda.

Jugoslavija in general Gajda

Mučna in nepotrebna senzacija prškega lista.

V zvezi z afero generala Gajde objavljajo prške »Lidove noviny« senzacionalen članek, ki vsebuje nove obtožbe proti vpojenemu češkoslovaškemu generalu. Po informaciji »Lidovih noviny« je hotel general Gajda januarja meseca 1926 posestiti jugoslovensko vojsko. Čim je beogradska vlada doznala za to namero, je odgovorila praški vladi, da bi bil ta poset nezakončen. Jugoslovenska vlada je opozorila zavrženo, da je general Gajda brez zadostne strokovne kvalifikacije in da je njegova preteklost vse drugo, kakor dostojna visokega generalnega položaja. Jugoslovenska vlada je opozorila na incident, ki se je dogdil v beograjski družbi in tekem katerega je privatni docent dr. Kostić v prisotnosti češkoslovaškega poslanika na jugoslovenskem dvoru ministra Sebe in v navzočnosti znanih političnih in vojaških odličnikov zelo ostro nastopil proti generalu Gajdi in ga imenoval pustolovca. Dr. Kostić je izjavil poslaniku Sebi, da je vsak čas pripravljen dokazati svoje težke obdolžitve. Izjavil je tudi, da bo v slučaju poseta generala Gajde izjavil v javnosti incident ter javno nastopil proti češkoslovaškemu generalu. Poslanik Seba je te obdolžitve sporočil praški vladi, naka je izostal obisk generala Gajde v Beogradu. Docent dr. Kostić se spominja generala Gajde še iz za svetovne vojne, ko se je pod pretezo in s pomočjo lažnih dokumentov vthotapil v jugoslovensko vojsko, ki se je zbirala v Odesi.

Priobčujemo z vso rezervno senzacionalno poročilo prškega lista, kateremu prepuščamo vso odgovornost. Vsekakor se nam zdi čudno, da bi v Beogradu ne vedeli za opisani incident, ako bi se bil res odigral v tako ostri obliki, kakor ga opisujejo »Lidove noviny«. Gotovo bo naredilo i na Češkem i pri nas mučen vtis, da hočejo

vplesti tudi jugoslovenske kroge v afero, ki je docela češkoslovaška interna zadeva in ki tako bolešno razburja češko javnost. »Lidove noviny« so s svojo senzacijo, pa naj bo že resnična ali ne, naredile slabo uslugو prirčni harmoniji obeh bratskih narodov.

Avtomobilska nesreča v Št. Vidu nad Ljubljano

Sofer avtotaksija št. 154, g. Klobčič, je večeraj popoldne vozil iz Ljubljane proti Medvodam. Na daleč izven Št. Vida je sofer, ki je vozil pravilno, zapazil kmetijski voz, na katerem je sedel poleg voznika tudi neki drugi mož. Sofer je dal najprej znak s hupo in se je nato hotel kmetiskemu vozu izogniti. V trenutku, ko je avto privozil mimo voza, je skočil tujec z voza, in sicer tako nesrečno, da je prišel naravnost pred avto. Sofer avtomobila ni mogel več ustaviti in avto je tujca nesrečno povozil. Težko ranjenega in nezavesnega je sofer nato tujca pobral in ga naložil v avtomobil. Okoli 16. popoldne ga je pripeljal v ljubljansko javno bolnico. Tu so zdravniki konstatirali, da ima tujec dvakrat zlomljeno desno nogo, da ima poškodbe po glavi in da niso izključene težke notranje poškodbe. Ko so ga obudili k zavesti, so ugotovili njegovo identiteto. Poškočovanec je strojnik Martin Slander, rodom Tržčan. Bil je brezposelen in je potoval po Sloveniji, da bi kje našel svojemu poklicu primerno službo.

K nesreči nam poročajo od druge strani: Sofer Anton Klobčič je s svojim avtotaksijem vozil iz Ljubljane proti Medvodam češkoslovaške turisti, nekega veltrgovca iz Prage in tri dame. Nad Št. Vidom proti Mednu je avto dohitel neki kmetijski voz, na katerem je bil naložen sod bencina in na katerem sta bili dve osebi, kmet-voznik in neki tujec. Na znamenje s hupo je voznik zavozil pravilno še bolj na desno. V trenutku, ko je avto privozil tik voza, je skočil z njega nadom drugi mož, strojnik Martin Slander, ter prišel pod avtomobil. Navzoči, niti sofer niti turisti, ne morejo povedati, ali si je Slander nogo zlomil že pri skoku, ali pa mu jo je zlomil avto, ki je vozil s hitrostjo 25–30 km.

Lažni angleški kapetan

Kako je naivno zagrebško dekle nasledlo pustolovcu.

Tudi zagrebška takozvana boljša družba ima svojo senzacijo. Pri raznih čajankah in sličnih intimnih sestankih se živahno komentira doživljanje mlade hčerke nekega uglednega zagrebškega upravnega svetnika več velikih podjetij. Dekle je zahajalo na večerno promenado. Ne davno je lepa Edita spoznala mladega, elegantnega mornariškega častnika, pravi »šef Kerle«, kakor se izražajo Zagrebčanke. Mož je bil finih manir; eleganten in sigurne nastop je neizkušeno dekle kmalu prepričal, da je to on, o katerem je toliko sanjalo in kakoršnega si je predstavljalo moža, ki mu bo poklonilo svojo ljubezen. Predstavil se ji je kot kapetan angleške fregate Edmund Milan Cop, rodom iz Zagreba. Pripovedoval je, da se je ladija nekoliko pokvarila ter da se nahaja na popravilu v ladjedelnici na Reki. To priliko brezdelja je porabil, da obišče po dolgih letih svoje rodno mesto. Dekle mu je vse do počitnice verjelo in je bilo še bolj prijetno presenečenje, ko jo je že po par dneh znanja vprašal, kdaj sme stopiti pred njenega očeta.

Edita je bila vsa srečna in je slepo verovala na takozvano ljubezen na prvi pogled, vendar pa si je hotela olajšati preporno srce in je vprašala svojega dobrega strica za nasvet. Ta jo je z zanimanjem poslušal in zadovoljno kimal z glavo, ko mu je pripovedovala, da je angleški mornariški kapetan, krassen fant, ljubezniv, očarljiv itd., kakor pač znajo moške siliti zaljubljena dekleta. Vendar pa ji je svetoval, naj še par dni počaka, ker so bo on prej informiral o njegovi preteklosti in o njegovem položaju. Dekletu se je vse to zdelo sicer nepotrebno, toda končno si je mislila, le naj počke, ker gotovo ne bo zvedel nič slabega.

Stric se je takoj naslednjega dne podal na policijo, da bi poizvedel za natančen na-

stov moža in skušal dobiti kake natančne informacije. Na hodniku policijske urada je srečal slučajno svojega znanca, nekega detektiva, kateremu je povedal, kaj ga je napotilo na policijo. Jedva pa je detektiv slišal ime Milan Cop, se mu je zresnil obraz in začel je tudi on v zglasilnem uradu natančno povpraševati po sedanem bivališču možakarja. Stricu je rekel, naj se nikar več ne briga dalje za informacije, ker mu jih bo on točno preskrbel.

Še istega dne se je znašel fregatni kapetan Milan Cop v spremstvu detektiva na policiji. Izkazalo se je namreč, da je že star znanec policijskih krogov. V policijskih registrih op je imel točno zabeleženo. Njegov opis se glasi približno takole: Stepan Mladen Cop, rojen 1891 v Bribiru, okraj Crikvenica, oženjen, ločen, zasebni uradnik, že mnogokrat predkaznovan, notorni pustolovec in prefrigan ženitveni goljuf. Odsužen v Zagrebu in Lepoglavi 2 in pol leta, 3 mesecev, 10 mesecev, 2 meseca, 1 leto, 6 mesecev, 1 leto. Leta 1923, za pet let izgnan iz Zagreba. Začetek kariere kot bančni uradnik, burna preteklost. Goljufal štiri Zagrebčanke naenkrat.

Sprito takega položaja so angleškega kapetana, ki ni ničesar oporekal, dali v popravilo in ga posadili na suho. Za enkrat se mu načrt ni posrečil in za par let ga bodo zopet poslali izven Zagreba.

Ko je radovedni stric naslednjega dne zvedel resnico, je javil svoj nestrojno čakačič nečaknji, da je bil ljubeznjivi fregatni kapetan od svojega poveljstva brzojavno pozvan in je moral nemudoma odpotovati.

Zaljubljena Edita je potočila par bridkih solz. Trpki občutki so se nasekali v mladem srcu, tolažila pa je s tem, da ji bo žena v par dneh gotovo poročal, kam ga je zanesla usoda. Zdaj pa so ji gotovo že odprli oči zagrebški listi, ki o tej aferi obširno poročajo.

Dogavice

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Pred sodiščem

RAZREZANO POHISTVO.

Mlado deklico, 17letno služkinjo, je obdožila njena gospodinja, da ji je iz maskevalnosti pazevala dele opreme v sprejemni sobi, ki je bila iz rožastega pliša. Sodni cenilce je cenil škodo na 4000 Din. Pri obravnavi je deklica odločno tajila in je rekla, da ima gospe tako rada, da bi kaj takega sploh ne mogla storiti, tudi če bi jo kdo nagovarjal. »In še sedaj vas imam rada, gospe, in vam povem, da tega nisem storila.« Morda so pa to napravili otroci,« je rekel sodnik nato. »Ste jih videli, da so se morda igrali z nožji?«

In govorilo je dekle dalje: »Da, gospe! sodnik, res je, da so se tudi naši otroci radi igrali z nožji in so jih vzeli, če so se približali do njih. Toda jaz jih ne obdolžim, ker jih ne morem in tudi ne maram nikogar obdolžiti, če ne vem. Vem le, da jaz tega nisem storila in verjete mi, gospe, in vi, gospe! sodniki, da sem nedolžna.«

Dekle je govorilo to s tako odkritim prepričanjem, da je napravil na vse najboljše vtis. In po kratkem posvetovanju je razglasil predsednik oprostilo razsodbo.

RODBINSKI PREPIR.

»Vstanite vsi in poslušajte! Obtoženi Anton Košir, posestnikov sin iz Laz pri Borovnici je kriv, da je dne 8. julija v Lazah započel dejanje, ki je imelo za posledico poškodbe za njegovega očeta in se kaznuje radi tega prestopka po § 481. k. z. na pet dni zapor. Obtoženec je sicer očeta le lahko poškodoval, obtožen pa je bil kot sin, ki je poškodoval očeta, radi težke telesne poškodbe. Ker pa ni dokaza, da je imel res namen očeta poškodovati, smo mu odmerili za enkrat samo pet dni.«

»Vam pa še posebej povem,« tako je nadaljeval predsednik senata, obrnjen proti sinu, »da je oče vedno oče, pa tudi če bi bil še tako siten in hudoben. Roke ne smeš položiti na očeta, ta zapoved velja vedno in povsod. Če je siten, pijan in nadležen, se

mu umakni. — Vi pa, oče, bodite tudi manj drugarji in posebno ne pijte toliko, pa bo mir pri hiši. Če je starejši sin kaznovan svojega mlajšega brata, bi bila velika dolžnost, da svojega mlajšega sina kaznujete sami — brat ga ne sme — vendar pa zato ni treba napadati brata!«

Mlajši brat je namreč ukradel kos suhega mesa. Starejši brat pa ga je zasačil in ga malo premikastil. V tem pa je prišel oče, ki se je potegnil za mlajšega sina in je napadel starejšega, radi česar je nastalo prepiranje, pri katerem je dobil oče praske in poškodbe na vratu, po prsih in na levi nadihti. — In odšla je družina, oči in mlajši sin ter dva starejša brata, iz ljubljanske justične palače še bolj aprta, kakor je prišla. Sli so seveda vsak zase. Malo je verjetno, da bi očetu ta pouk kaj dosti koristil, ker se je mož pokazal precej trmaste in ni hotel odpustiti svojemu sinu. Zato bosta morala biti fanta res zelo vzdržljiva, da ne pride še do kakke večje nesreče.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes; 19. avgusta 1926; katoličani: Ljudevit; pravoslavni: Preobraž. Gosp.; muslimani: 9. saferja 1345; židje: 9. elula 5686. Jutri: 20. avgusta 1926; katoličani: Bernard; pravoslavni: Dometije; muslimani: 10. saferja 1345; židje: 9. elula 5686.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matice: »Velika bitka pri Cuzin«, ljubljanski dvor: »Nebelangit«.

DEZURNE LEKARNE.
Danes: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.
Jutri: Bohine, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Solnce zaide danes ob 19.1 in vzhaja jutri ob 5.6 ter zaide ob 18.59.
Mesece zaide danes ob 0.11 in vzhaja jutri ob 17. ter zaide ob 1.03.

Priznanje in zahvala.

Oika Ljuba: »Kaj bo prvi posel nove občinske uprave?«
Kumanudi: »Da ulico Miloške Velikega prekrstimo na ime Miloške Bobič!«
(Politika.)

Sport

— Prvenstvena tekma Ilirija — Primorje se vsi v jesenski sezoni dne 7. oktobra.

— Ojačanje nogometnega moštva Primorja. A. S. Primorje je ojačilo svoje moštvo z novimi močmi. Poleg Pečnika, ki je že verificiran, je pristopil k Primorju tudi Klancnik (Hermes), baje pa pristopi tudi Verovšek (Ilirija). Primorje ima sedaj dve kompletni garnituri dobro izvežbanih nogometašev.

— Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirije. (Službeno iz M. O.) K podaljški tekme Jadran: Olimp 2 × 10 minut, ki se odigra v petek 20. t. m. ob 18. uri na igrišču SK Ilirije, morata nastopiti obe moštvi v isti sestavi, kakor sta igrali regularno. — Razpored ostalih tekem: v soboto, 21. t. m. ob 17.30 Ilirija: Hermes (seni-nale), v nedeljo 22. t. m. ob 18. uri finale med zmagovalcem v tekmah Jadran: Olimp in Ilirija: Hermes. — Prehodni pokal bo razstavljen prihodnje dni v izložbi trgovine J. Gorec na Dunajski cesti. — Tekme za utešno darilo med klubi, ki so izpadli v I. in II. kolu, se prične v nedeljo dopoldne, in sicer nastopila ob 8.30 Panonija in Reka ter ob 9.45 Mladika in Svoboda, Moste. M. O.

— Nogometna tekma Rumunija — Jugoslavija. Za zlati pokal, ki ga je daroval kralj Aleksander povodom svoje poroke, se odigra letos dne 3. oktobra. Kakor znano, se je prva tekma za ta pokal igrala v Beogradu in je končala v korist Rumunske 2 : 1. Leto dni kasneje je zmagala naša reprezentanca v Bukarešti z 2 : 1, k tretji tekmi pa Rumuni niso nastopili. Glasom propozicij pripade pokal oni državi, ki si ga pribori trikrat zaporedoma ali petkrat v preteklih. Ker Rumuni zadnjič v Zagrebu niso hoteli nastopiti, dasi je iz Amsterdama prispel sodnik Boas, je naravno, da je Jugoslavija praj forfait tekmo dobila. Zato je nastal med našim in rumunskim nogometnim savezom spor, ki je trajal polna tri leta. Sedaj je spor ugasel, ker so Rumuni priznali, da je krivda na njihovi strani in da so tretjo tekmo izgubili. Oba saveza sta pristala na to, da se tekma letos odigra 3. oktobra v Zagrebu.

zahtevati, da bo zaljubljena v moža, ki ima na roki tetovirano plavo sidro?

Krsta je stala sredi sobe. Črno oblačena dama je hodila sem in tja.

— Ne, še vedno ga ni...

Ko je naposled prišel, je dejal:

— Oprosti, dušica draga! Imel sem gosta, pa sem se zakasnil.

Molče je priklimala. Ni mu verjela, ker je niti poljubila ni.

Videč, da stojita predolgo molče, je spregovoril:

— Jutri moram odpotovati. Od ministrice sem dobil brzoglavni poziv. Ob ljubim ti pa, da se kmalu vrnem, je pripomnil tiho, kakor da noče, da bi mrliči slišal te besede.

Vedela je, da laže in da se sploh ne misli vrniti k nji. Priklimala je in za mrmrala.

— Zbogom!
Ko je odšel, je stopila h krsti in gledala mrliča, da ne bi kaj mislila. Bila je preveč utrujena. Ko je pa tako stala, se je naenkrat spomnila, da ga je imela rada. Ljubila je tudi druge moške, toda zdaj ji je prišlo na misel, da je njega najbolj ljubila. Pri tej misli je začutila, da ji srce krvavi. Naenkrat je prišla mrliča za levo roko in začela strastno poljubljati plavo sidro.

Hjalmar Löderberg:

Plavo sidro

(Prevod iz švedščine.)

Minilo je več let. Nekega dne, ko sta se pripravljala na družabni večer, je rekel Richard Faut svoji soprogi:

— Pogledj, zdi se mi, da je plavo sidro nekoliko obledelo. Morda pa sčasoma sploh izgine.

— Eh, najbrž nikoli, — je odgovorila in si popravila lase. Njene misli so bile neke drugje. Mislila je na svojega bratranca Gabela, ki je bil ataše pri poslanstvu v Madridu. Bil je že več mesecev doma na počitnicah in objubil je, da pride po njo, da se odpeljeta skupaj na družabni večer.

— Požuri se, — je dejala, — da Tomu ne bo treba čakati.

— Saj sem že pripravljen. Vse je v redu, — je odgovoril.

Sedel je v naslanjač in čakal. Ona se je sukala pred njim in ogledovala njegovo paradno obleko.

— Odlikovanje si si pa pozabil pripeti, — je dejala.

— Ne vzamem ga, — je odgovoril zamišljeno.

Richard, kaj pa misliš Menda

vendar ne boš tako nekorekten napram Tomu, ki ti ga je preskrbel.

— In odšel je po svoje odlikovanje. Ni bilo baš najnižje, pa tudi ne najvišje. Bilo je srednje odlikovanje, dokaj primerno za državljanske zasluge. Pripel si ga je na frak in čutil, da mu je potrebno najbrže zato, ker ima na levi roki plavo sidro.

Po večerji so plesali. Faut je ostal v sobi za kadilce. Kraj njega je sedel gospod, ki ga je nekoč ujezil s tem, da je gledal naravnost na njegovo tuje odlikovanje. Zdjaj mu je bil ta gospod tovariš. Kmalu sta postala dobra prijatelja in celo tikala sta se, kadar sta govorila. Sedela sta vsak v svojem kotu in kadila pipe s pisanimi trakovi, a vendar sta se dobro razumela.

Zdravniki so prepovedali Fautu kajenje, ker je imel slabo srce. Kljub temu je nabasal po večerji že tretjo pipo.

V ogledalu na nasprotni strani je videl množico plesočih parov in svetlobne žarke iz plesne dvorane. Često se je čudil, kako to, da se mu zdi, kakor da plesajo tam na klobučevni ali mehki travi povsem tiho. Končno se je spomnil, da vidi plesalec samo v

ogledalu. Spomnil se je, da je videl nekoč tudi njo, ki je zdaj njegova žena. Takrat je plesala v beli dekliški obleki. Zdaj je oblečena drugače.

Evo je, tu prihaja s svojim bratrancem. Za hip se je ustavila na pragu, vsa razgreta in lascivna kakor vedno. Zdelo se mu je povsem naga pod tenko pisano sviljo, ki je ovijala njeno vitko telo. Tiščala sta glave skupaj in si nekaj šepetala.

Ne, moral se je skloniti... nogavico je bilo treba popraviti. Ni dobro sedeti po obili večerji dolgo tako sključeno in kaditi pipo za pipo. A vendar si je prižgal že četrto pipo.

Stopil je v predsobo. Trije mladi gospodje z belimi rožami v gumbnicah in cigareti v ustih so stali v kotu in govorili o ženskah. Ko je prišel mimo, so umolkli. Odprl je vrata v zeleno sobo in vstopil. Tu ni bilo nikogar. S prstom je dregnul mandarinovo glavo, da je začela nihati, in stopil k oknu. Zunaj je bilo mrzlo. Dihal je v steklo, da se je led stopil. Nato je naslonil glavo na okno in zrl nemo pred se. Neboskion je bil temen, le redke zvezde so migljale na njem. Najvišje je stala Velika Medvedica z ojem navzgor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. avgusta 1926.

— **Potovanje upravitelja državnih monopolov.** Upravitelj državnih monopolov g. Stevan D. Todorović je odpotoval po službenih poslih v Prago, od tam potuje v Varšavo. Njegova pot je v zvezi z dobavo našega tobaka obema državam.

— **Profesorske plače.** Prejeli smo: Izmed vseh uradniških kategorij so sedaj gnotno najbolj prizadeti srednješkolski profesorji, ker se jim je istočasno z redukcijo za poplave zvišala učna obveznost in odzval honorar za razredništvo. Profesorji s 15 službenimi leti n. pr. bodo mesečno udarjeni za 420 Din; na učiteljsku pa najbrže celo za 580 dinarjev, kar se pač vsakemu hudo pozna. Še sedaj je profesorjem manjkalo denarja za knjige in revije, že sedaj so lezli v dolgove, da so preživljali in oblačili sebe in družine, temenijo bo pa še odslej. Vsakdo bo primoran iskati privatnega zaslužka in radi tega bo trpel nujno pouk. Čim bolj bo profesorja utrudilo izvenškolsko delo, tem več bo trpela šola, zato pozivljamo šolske oblasti, poslance in starše dijakov, da zastavijo vse svoj vpliv, da se ta za državo in narodovo kulturo prepotreba stan gnotno in duševno popolnoma ne uniči.

— **Dopusti vojakom za slučaj smrti.** Minister voine in mornarice je odredil, da se smejo izdajati vojakom dopusti za slučaj smrti le v slučaju, ako vojak umre najbližnji rodbinski član, to je: oče, mati, žena, dete ali brat in sestra.

— **Iz carinske službe.** Prestavljena sta carinik Borislav Dimitrijevič iz Bohinjske Bistrice v Beograd - Sava in carinik Dragoljub Pavlovič iz Beograda - Sava v Maribor.

— **Novi asistenti na zagrebški univerzi.** Za nove asistente na zagrebški univerzi so imenovani: dr. Miloš Mladenović na filozofski fakulteti, zdravnik dr. Bogdan Benjamin na medicinski fakulteti in diplomirani veterinar Jakob Horvat na veterinarski fakulteti.

— **Iz šolske službe.** Učiteljica na osnov. šoli v St. Vidu nad Ljubljano Marija Žirovnik je imenovana za stalno učiteljico v Kroplu na Gorenjskem. Učiteljica ženskega rožnega dela na učiteljsku v Ljubljani Leopoldina Kump pa za stalno učiteljico na I. ženski osnovni šoli v Ljubljani.

— **Telefonska proga Zagreb - Split.** V nedeljo 22. t. m. bo na svečan način izročena prometu direktna telefonska proga Zagreb - Split. Svečanosti prisostvuje tudi minister pošte in telegrafa dr. Ivan Supeřina.

— **Konkurz nad Radetom Pašićem.** Beogradska »Pravda« z dne 18. t. m. poroča: Po sodnih počitnicah je bila večeraj (17.) prva razprava pri prvostančnem sodišču za mesto Beograd in to proti g. Radomiru Pašiću. Pooblaščenec g. Jovana Neškovića, odvetnik Gjorgije K. Pupić, je zahteval, da se razglasi konkurz nad imovino g. Radomira Pašića, ker ni plačal v določenem roku dolga g. Neškoviću, ki mu je posodil na menico 11.50 Din. Akceptant menice g. R. Pašić je bil g. Vlad. Ristić. Ker se ni mogel g. R. Pašiću, ki se še vedno nahaja v inozemstvu, vročiti zadavni poziv, je sodišče razglasilo nad njegovo imovino konkurz. Za branitelja konkurzne mase je določen odvetnik Dragoslav Stojadinović, da za upravitelja odvetnik g. Milivoj Blagojevič.

— **Intermedeo iza občinskih volitev na Cetinju.** O priliki občinskih volitev na Cetinju se je odigral za naše razmere malo neznaden dogodek. Omladinec Dušan Abramović je pripeljal na volišče svojega starega strica. Sreški poglavar, ki je bil na volišču, pa mu ni hotel priznati volilne pravice, radi česar je došlo med njim in Abramovićem do prepiranja, med katerim je glavar zabrusil Abramoviću v obraz več žaljivk. Abramović je glavarja radi tega pozval pismeno na dvoboj. Glavar se je ob določenem času res znašel s svojima sekundantoma na določenem mestu. Ko pa je prišel Abramović s svojima pričama, pa ga je dal glavar aretirati in zapreti. Prebivalstvo se je radi tega masljas razburilo in posebno deputacija je zahtevala od velikega župana, da osvobodi Abramovića in mu preskrbi zadostne, glavarja-kukavico pa naj spodi, ker je izgubil s svojim postopanjem med prebivalstvom ves ugled. Prepričevali so velikega župana, da človek, ki se boji obračuna z orožjem, ni mož, ki bi lahko zavezal tako visoko mesto. Kako je afera končala, kronika ne beleži.

— **Razstava fotografij v Splitu** podaljšana. Razstava fotografij v Splitu, ki je bila odprta 1. avgusta in ki je dosegla velik uspeh, je bila z ozirom na pričakovane posete večjih skupin iz inozemstva podaljšana do konca tega meseca. Razstava je zlasti med tujci zbudila veliko zanimanje, ker prikazuje naravne krasote naše države. Prihodnje dni dospe v Split večja skupina nemških profesorjev, nadalje rumunski novinarji ter del španske mornarice.

— **Na naslov založbe šolskih knjig.** Pišejo nam: Zdal, tik pred pričetkom šolskega leta opozarjamo stariš ravnateljstvo založbe šolskih knjig, da jih pravočasno odda knjigarnam s pripadajočimi seznami, da ne bomo potem semintja begali, ko se bo pouk že pričel, in trosili čas po nepotrebnem kakor že večkrat v zadnjem času ob pričetku šol.

— **Zakup ribolova v litjskem srezu.** Koncem oktobra t. l. poteče v litjskem okrožju zakupna doba ribolovnih okrožij Zgor. in Spod. Zagorje, Pasjek, Sklendovec, Kotredež, Višnja gora, Temenica in Jablanšak. Na podlagi določil ribolovnega zakona se bodo ta okrožja oddala v zakup za dobo 10 let. Družba se bo vršila pri okrajnem glavarstvu v Litiji, soba št. 2, v dneh 25. in 27. oktobra ter 3. novembra t. l., vsakokrat ob pol 10. dopoldne. Natančnejši pogoji in podatki so razvidni pri sreškem poglavarstvu v Litiji.

— **Švedski za jugoslovenske poplavlence.** Zunanemu ministru je poslal švedski generalni konzul za Jugoslavijo v Stockholm, Gustav Adam Carlsson, ki se je nedavno mudil v Zagrebu, znesek 10.000 Din, katerega so darovali on, njegov zastopnik Larka in trgovci Saregrad v Malmöju, ki je rodom iz Jugoslavije. Pozornost Švedov je zbudila v vseh krogih najboljši vtis.

— **Kongres Saveza Planinskih društev SHS** se vrši letos dne 4. in 5. septembra v hotelu Zlatorog na Bohinjskem jezeru. Kongresa se udeležijo zastopniki vseh planinskih društev v državi. O priliki kongresa se vrše izleti na Triglav, k izviru Savice, Sedmim jezerom, na Črno prst itd. Za kongres vlada med planinci veliko zanimanje in se zlasti Hrvatje pripravljajo na številno udeležbo.

— **Kongres brivcev in vlasuljarjev.** Te dni se vrši v Zagrebu v prostori trgovske zbornice kongres Saveza brivcev in vlasuljarjev iz cele države. Na kongresu se razpravljajo razna stanovska vprašanja in gre predvsem za izenačenja poslovnega reda. Vprašanje delovnega časa v brivnicah je nalezlo pri srbskih delegatih na močan odpor. Stavljen je bil predlog, da se po celi državi uvede nedeljski počitek. Temu pa so se uprli srbski brivci, ki se pozivajo na neki zakon bivše Srbije, ki jim dovoljuje, da smejo imeti brivnice odprte tudi ob nedeljah pozno v noč. O tem vprašanju se je razvila dolgotrajna debata, vendar pa ni prišlo do sporazuma, radi česar je bilo vprašanje delovnega časa odstavljeno z dnevnega reda.

— **Konec pasjih dni.** V nedeljo 22. t. m. je konec obilnatih »pasjih dni«, ki so nam letos dali občutiti svojo moč in dokazali, da ne nosijo zastoj tega imena. V torek jim pa sledi sv. Jernej, o katerem trde stari Gorenjci, da prinese suhe in prijetne jesenske dneve z jutranjim in večernim hladom. Bomo videli!

— **Finžinar požar in tatvina.** Dne 29. julija je nastal pri posestniku Jožefu Kostelcu v Dračevah pri Metliki požar, ki pa so ga gasilci pravočasno omejili, tako da ni napravil večje škode. Poznejša preiskava je ugotovila, da je ogenj zaneetil posestnik sam, da bi dobil izplačano zavarovalnino. Da bi odvrnil od sebe vsak sum, je sporazumno s svojo ženo finžinar rop in tatvino. Mož se je dan pred požarom odpeljal z doma ter se vrnil še le po požaru. Žena pa je pri zasliševanju izjavila, da je v kritični noči vdrl v stanovanje neznan moški, ki davil za vrat ter pobral razno obleko in 18.400 dinarjev gotovine. Ljudem se je že takoj v začetku zdelo čudno, da bi imel Kostelec, ki je precej zadolžen, toliko denarja. Kostelec sam je kazal veliko jezo na orožnike, češ da ne store ničesar, da bi izsledili tatvo. Odpeljal se je sam na Hrvatsko, da poišče tatovo. V resnici pa je odnesel nekaj obleke v Karlovac in jo tam po nekem brezposelnem delavcu dal shraniti v treh različnih prenočiščih. Nato pa je šel na polje to ter prijavil, da je tam in tam izsledil ukradenko blago. Imel pa je smolo, ker je delavec, kateremu je poveril prenos blaga, en zavoj poneveril in obleko razprodal, radi česar so ga aretirali. Pri zaslišanju je izpovedal, od kod ima obleko in tako so prišli Kostelcu na sled. Njega in ženo so zaprli in izročili v zapore novomeškega sodišča.

— **Velike pomanjivosti pri Srbski banki v Vinkovcih.** V Vinkovcih so zaprli te dni uradnika tamošnje Srbske banke, Franja Djukića, ki je poneveril okrog 400.000 Din na škodo raznih društev in korporacij, ki so vlagale svoj denar pri banki. Manipulacije datirajo dve leti nazaj. Sumi se, da je oškodoval tudi banko samo. Manipulacije pa je izvršil tako sretno, da bo zelo težko ugotoviti vse ponebeve.

— **Veliki prireditelji.** „Nar. žel. glasb. društva „SLOG“ bo na vrtu in v vseh gornjih prostorih Narodnega doma 5. septembra t. l.

— **Iz Ljubljane**

— **Iz ljubljanske univerze.** Rektor ljubljanske univerze dr. Leonid Pitamic se je povrnil z daljšega dopusta iz inozemstva ter je večeraj prevzel rektorske posle. Prorektor dr. Hinterlechner je več dni bival v Beogradu, kjer je pri pristojnih centralnih oblasteh posredoval v zadevi univerzinega proračuna za leto 1927/28 in v drugih važnih vprašanjih univerze. Proračun ljubljanske univerze za leto 1926/27 znaša okoli osem milijonov dinarjev in je potrebna večja dotacija. Prorektor dr. Hinterlechner se je pred dnevi vrnil v Ljubljano. — Kakor izvedemo iz poučnih krogov, se namerava inž. Josip Hummer, redni profesor za železarstvo na tehnični fakulteti, preseliti na Češkoslovaško.

— **Predavanje ameriškega poslanika.** Ameriški poslanik na našem dvoru sir Prince, ki biva sedaj na Bledu, je izrazil pripravljenost, da bi radevolje tekom zimskega semestra imel na ljubljanski univerzi enokratno predavanje o aktualnih problemih, ki intereso tudi Jugoslavijo. Predaval bi v srbohrvaščini. Poslanik sir Prince se prav marljivo uči slovenščine ter se zanima za gospodarsko - politične in kulturne prilike v Sloveniji.

— **Sentjakovski gledal. oder** pozivlja svoje članice in člane, da se udeležijo pogreba blagopokojnega g. Jakoba Zalaznika danes ob 16. — Uprava.

— **Protestni shod sklicuje** Udruženje vojni invalidov za nedeljo dne 22. avgusta ob 9. uri dopoldne v dvorani Mestnega doma v Ljubljani radi neupoštevanja invalidskih pravic in redukcije zavodov. Vabijo se vsi vojni invalidi in vdove iz bližnjih krajev ter vse organizacije in društva.

— **Odhod češkoslovaških generalistabnih oficirjev.** Na Bledu v gradu Suvoorbu je kralj Aleksander večeraj popoldne sprejel 30 češkoslovaških generalistabnih oficirjev, absolutovov višjega kurza vojne akademije v Pragi. Snoči ob 22. so se Češkoslovaki v spremstvu jugoslovenskih tovarišev vrnili v Ljubljano, kjer so prenočili. Danes dopoldne ob 9.20 so se odpeljali proti Mariboru. Na glavnem kolodvoru se je poslovil od njih general Miloslav Živković z mnogimi oficirji. V Mariboru priredi tamošnja občina Češkoslovakom na čast intimen obed. V imenu mesta se od njih poslovijo podžupan dr. Lipold.

— **Kaj je za državno himno?** Naročnik nam piše: 5. septembra se po vseh ljubljanskih šolah odprli šolsko leto z mašo. Ali ne bi bilo umestno, da šolska oblast poskrbi, da se na koncu službe božje zopet zapoje tudi državna himna? Na učence in vedno tudi v večjem številu navzoče starše bo to vplivalo jako dobro.

— **Slavnostno razvite prapora Soko** la I., združeno z javno telovadbo in veliko ljudsko veselico, se vrši na Taboru 5. septembra. Bratska okoliška društva prosimo, da upoštevajo ta dan pri določanju svojih prireditelj, bratsko članstvo in Sokolstvu naklonjeno občinstvo pa vabimo, da nas poseti 5. septembra v velikem številu.

— **Ples in prosto zabavo** priredi gradbeni odbor Rožnodolskega doma v nedeljo dne 22. t. m. na Strelišču pod Rožnikom. Zacetek ob 16. uri. — Salonski orkester. — Vstopnina prosta.

— **Mučen prizor.** Pišejo nam: Te dni se je odigral v mestnem kopalšču ob Ljubljani prizor, ki je bil izredno mučen za vse kopalce. Neka mlada dama se je solinčila v družbi drugih dam. Naenkrat se je pojavil neki gospod in ji menil nič tebi nič prisolil dve klofuti. Predno je mogel kdo intervenirati, je zopet odšel, presenečeni gledalci pa so zvedeli, da je bil mož dotične dame. Ne brigajo nas rodbinske zadeve. Lahko pa zahtevamo, da se mučni obračuni ne opravljajo na javnem, odliču namenjenem prostoru, kakor je to kopalšče.

— **Številne deložacije v Ljubljani.** Pri okrajnem kot izvršnim sodišču v Ljubljani je sedaj vloženih okoli 24 predlogov na deložacijo raznih strank, ki stanujejo v hišah, nezaščitenih po sedanjem stanovanjskem zakonu. Oblasti skušajo perečo zadevo rešiti na milerjdi način. Nekatere deložacije pa se najbrže vendarle izvedejo v najkrajšem času.

— **Ljubljanska porota.** Jesensko zasedanje ljubljanske porote se odprvi v ponedeljek dne 13. septembra. Pripravljenih je za to zasedanje, ki bo trajalo en teden, že več slučajev, vendar pa še niso natančno določeni dnevi posameznih obravnav. Danes se je vršilo pri predsedništvu deželnega sodišča zbiranje porotnikov in namestnikov.

— **Vreme.** Dne 18. t. m. ob 21. je kazal barometer 761, temperatura 20° C, vlažnost 84%. Danes ob 7. zjutraj barometer 763, termometer 17 stopinj Celzija, vlažnost 100%. — Megleno. — Opoldne barometer 763, termometer v senci 24° C, na soncu 30°, vlažnost 85%. Jasn.

— **Kolesarjeva nezgoda.** Kleparski vajenec Alojzij Goršič je večeraj popoldne na vogalu Rešljeve ceste in Slovske ulice tako nesrečno padel s kolesa, da si je pri tem zlomil palec desne roke in se tudi poskodoval na obrazu. Prvo zdravniško pomoč so mu nudili na rošilni postaji.

— **Najnovejše bluze.** Kristofil-Bužar. — **Tatvina.** V shrambi pri baraki III. na Vilharjevi cesti je vlomil neznan tat ter se polakomnil raznih stvari, tako je vzel hleb kruha, 30 jalc in dve steklenici smrekovega soka. Čemu bodo tatu te stvari? Dotični družini pa je napravil precejšnjo škodo.

— **Iz zaporov pobegnili.** Iz jetniških zaporov ljubljanske deželne sodišča je večeraj ob 10.30 dopoldne pobegnili radi tatvine na osem mesecev obsojeni 30letni Janez Istenič, rodom iz Poljan nad Skofjo Loko. Istenič je znan kot izurjen tat koles in vlomilec. Bil je že 10krat radi tatvine predkaznovan.

— **Drobna policijska kronika.** Dva gospoda sta bila radi hazardne igre aretirana. — **Elegantni gospod Jakob** je bil snoči v boljši restavraciji razgret in je začel razgrajati. Moral je prenočevati v zatohlih in temnih policijskih zaporih na Bleiweisovi cesti. — **Lahkokrila gospodična** Pavla rada pončuje. Snoči je bila židane volje ter je po ulicah razgrajala. Zato je bila ovađena in bo morala plačati posebno kazen na policiji. — **Stirje lastniki** peov so ovađeni radi pasjega kontumace. — Deset oseb se bo moralo zagovarjati pred policijskim komisarjem radi prestopka cestnopolijskega reda. — **Neki strojnik** Fran P. je posnemal Mico Kovačev in napravil večji zapitek v gostilni pri Košaku na Krekovem trgu.

— **Iz Maribora**

— **Andra Mitrovič zopet v Mariboru.** Bivši ravnatelj mariborske opere, ki je bil lansko leto tajnik zagrebškega gledališča, je imenovan za tajnika pri Narodnem gledališču v Mariboru. Ravnateljski mesti sta namreč v Mariboru tako pri drami, kakor pri operi opuščeni, pač pa bo g. Mitrovič dirigiral in režiral operetne in operne predstave.

— **Nenavadna nesreča.** Večeraj popoldne sta snazila pri Velečevi tovarni v Lajtersbergu neki zadelan kanal delavca Mirko Ferka in Alojzij Lešnik. Ferka je bil v kanalu, Lešnik pa je stal pred odprtno ter mu pomagal. Pri delu si je Ferka hotel prižgati cigareto. Jedva pa je zaplamlata vžigalica, ko je nastala eksplozija in v hipu je bil Ferka ves plamenih, Lešnik pa je dobil opekline na obrazu in rokah. V kanalu so se namreč nabrali razni plini, ki so se vneli in povzročili eksplozijo. Ferka je dobil težke opekline na vsem životu, ker je vsa obleka razen hlač nje zgorela. Lasje so popolnoma osmojeni. Iz kanala je Ferka še sam zlezal, zunal pa se je zgrudil nezavesten. Prepeljali so ga v bolnico. Tragična nesreča obeh fantov (prvi je star 21, drugi še le 17

let) je vzbudila med prebivalstvom splošno sočutje. Zoper vodstvo podjetja je uvedena preiskava, ker je izpostavilo delavca nesreči brez najprimernejših varnostnih ukrepov.

— **Slovensko lovsko društvo — glavna podružnica Maribor** — priredi v nedeljo dne 22. t. m. na vojaškem strelišču na Teznu svoje letošnje tekmovalno streljanje na dragocene dobitke. Streljanje na srnjaka, 20 krožno tarčo na 100 korakov in na leteče golobe se bo vršilo od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure. Brezplačen ostop je poleg povabilenim dovoljen tekmovalcem, članom društva in po njih vpeljanim gostom. Razdelitev daril ob 20.30 uri v hotelu Meran. Tekmovalni red bo interesantom na razpolago na strelišču. * 795-n

— **Nemumnost ali zloba?** V Preradovičevi ulici so zasajena lepa javorjeva drevesa, ki se lepo razvijajo in obetajo v par letih gosto senco. V noči od torika na sredo pa je nekdo olupil skorjo dveh dreves, starih približno deset let. Ker so poskodovala tudi debela sama, ni izključeno, da drevesi radi tega propadeta. Človek mora skoraj domnevati, da je storilec izvršil dejanje iz nemumnosti, ker je toliko zloba skoraj neverjetna.

— **Občinske volitve na Teznu pri Mariboru.** Tezenska občina je že več let brez delazmožnega občinskega odbora. Za prihodnjo nedeljo so razpisane občinske volitve, za katere vlada veliko zanimanje. V mali občini, ki voli samo devet odbornikov, je vloženih šest kandidatnih list in sicer 2 klerikalni, 2 socialistični, 1 demokratski in 1 nacionalistični. Vspričo toliko strankarske razcepljenosti je malo verjetno, da bo novi občinski odbor delazmožen.

Gospodarstvo

Ljubljana v jeseni

Kakteje na vrtnarski razstavi.

»Kaj — to bodičevje bodo razstavili? Jaz se za te rastline ne morem pri najboljši volji zavzemati. One rastejo prepočasno, so mrtve, tako dolgočasne ...« Tako govori marsikdo. Naravno, da imamo mi, ki smo v pogledali v tajinstvenost »kaktologije« s temi rastlinami več pomilovalnega čuta. Kakor ceni vsaka mati svojega otroka — in če je še tako grd, za najlepšega, tako smo prepirani o lepoti naših vzgojenčkov. Z vsa resnostjo se lahko reče: naj opazuje vsakdo samo enkrat »bodečega moža« skozi lupo, naj opazuje redni razvoj nebrojnega bodečega orkestra v obliki raznih žarkov bodic, pa bo spoznal in videl lepoto »bodičevja«. S kaktosko prednostjo in natančno rešuje narava težko nalogo ustvarjanja robatega telesa, ko mora človeštvo za to uporabljati matematično preračunavanje. Ogledite si jih samo enkrat s potrpljenjem in mirnostjo in videli boste njih kras in njih cvet.

Kjer koli so bile kakteje razstavljene, se gledalci niso mogli ločiti od njih. Najbolj navdušen za kakteje je sicer ženski svet, vendar gospodje ne zaostajajo za njim; ne govore veliko, temveč kratkoma kupijo. Prišli mi je bila dana na letošnji vrtnarski razstavi v Dražanih. »Sem opazovala in psihološko razmotrivala publiko pri ogledovanju kaktej. «To je najlepši del razstave ali »Kako je to srčkanec ali »Tudi drugo cvetje je lepo, a ede kaktusov je najlepši« in mnogo sličnih vzklikov v vseh jezikih sveta je padlo na račun kaktej.

Da vzbudimo tudi pri nas interes za kakteje, sem se odločila, da razstavim tudi jaz veliko število teh rastlin v najlepši formi in vrstah na vrtnarski razstavi »Ljubljana v jeseni«.

Fr. Korsika.

— **g Živinski sejem v Ljubljani** dne 18. avgusta je bil slabše obiskan kakor običajno, ker kmečki ljudstvo večinoma opravlja poljska dela, ki so vsled dolgotrajnega deževja zelo zaostala. Prigrahanih je bilo 121 konj, 3 žrebata, 58 volov, 85 krav, 19 telet, 68 prašičev za rejo in 8 ovce. Kupčija je bila slaba. Zunanji kupci zelo malo. Prodanih je bilo 80 konj, 40 volov, 18 krav, 10 telet in 40 prašičev. Cene so stabilne. Voli so se plačevali 10 g. 8.11. p. 7.50 in III. p. 7 Din; krave debele po 5 do 7, za klobasurje 3 do 4 Din, teleta po 9.50 do 11 Din kg žive teže. Konji so se prodajali po kakovosti po 1000 do 5000 Din. Prašički za rejo so se plačevali po 500 do 600 Din par.

— **Nov zakon o rudah.** Ministrstvo šum in rudnikov je pozvalo vse gospodarske in delavske zbornice, kakor tudi vse ostale zainteresirane organizacije na anketo o novem zakonskem načrtu o rudah, ki se bo vršila začetkom prihodnjega meseca v Beogradu.

— **Naši trgovski stiki z Rusijo.** Naša država doslej tako na političnem kakor tudi na gospodarskem polju ni imela s sovjetsko Rusijo nikakih stikov. Vedno večja inozemska konkurenca pa sili tudi naše gospodarske kroge, da si išče novih trgov, in tu pri-

— **Štiridesetletnica samostojne obrti** slavi te dni g. Stefan Toman, brivec na Aleksandrovi cesti, ki je menda najstarejši brivec v Mariboru.

— **Tlakovanje in kanalizacija** Vetrinjske ulice sta dovršeni. Prej razozana cesta je dobila lep granitni tlak, kar bodo posebno pozdravili vozniki, ker je to ena najprometnejših cest v Mariboru. Obcestni hodniki bodo asfaltirani, toda na nekaterih mestih so tako zoženi, da jedva zaslužijo ta naziv. Kljub temu pa je dobila ulica modernije lice in napravi na tujca mnogo ugodnejši vtis kakor prej.

Iz Celja

— **Vojaški aeroplani v Celju.** V sredo zjutraj sta prispela nad Celje dva vojaška aeroplana. Spustila sta se na Majdičevem travniku na Spodnji Hudinji. Vojaški aviatiki so prišli iz Zagreba pregledovati teren, če bi bil pripraven za skupno vežbo s celjsko posadko.

— **Celjski odsek Savinjske podružnice SPD** priredi s člani rogaške podružnice skupen izlet na Domačko goro. Odhod iz Celja v soboto 21. t. m. ob 8. zvečer, povratek v Celje v nedeljo 22. t. m. ob 7.15 zvečer.

— **Restavracijski prostor v Celjskem domu** so lepo renovirali. Da je restavracija v dobrih rokah, se vidi iz obiska, ki se stalno množi.

— **Poročila se je gđna. Justa Voš** nja kovač iz Celja z g. J. Kovačičem, industrijalcem iz Ljubljane. — Gospod kapetan Jakob Potočnik v Celju se je poročil z gđno. Ljubko Predojevičevno iz Nove Gradiške. Bilo srečno!

Danes izven programa sledeča v Ljubljani izdelana filmska serija:

1. Nedeljska nogometna tekma za kraljev pokal,
2. Kolesarska dirka,
3. Železnika nesreča v Lazah,
4. Povođenske slike iz Slovenije.

Nadalje:

Bitka pri Cuzimi

Velika podmorska bitka med Rusi in Japonci, ki se je večeraj predvajala z velikanskim uspehom.

Predstave točno ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Pri vseh predstavah svira naš priznani prvovrstni, pomnoženi orkester.

Opozarjamo, da se naša dvorana tudi med predstavo ventilira.

ELITNI KINO MATICA

Najudobnejši kino v Ljubljani.

Telefon štev. 124.

To in ono

Dežela brez flirta

Nekaj o danskih ženskah.

Pri nas se čisto čudimo raznim no-
vodobnim pojavom v našem ženskem
svetu; marsikaj nam ne ugaja na naši
«moderni» ženski in zlasti razni pristni
in nepristni filistri zabavljajo nad no-
vodobnimi «svoboščinami» ženskega
sveta, ki so bile še pred dobrimi dvaj-
setimi leti neznane. Gorje ženski, ki
ji se bila pred dvajsetimi leti pojavila
v družbi ali na ulici s kratkim krilom,
ki jedva sega malo preko kolen ali še
celo s cigareto v ustih! In danes? Te-
mu smo se že privadili in se bomo
menda še marsičemu, kar se bo izmi-
sila ženska modna kaprica.

Kakšne oči bi neki napravili naši
domači poklicni in drugi filistri, ko bi
pogledali v druge dežele. Poleg zapad-
nih držav uživa žena na Danskem naj-
večje svoboščine. Danska žena lahko
upravičeno trdi, da je svobodna. Po-
polna izobrazba, pravilna cenitev sa-
me sebe sta dansko ženo dvignila na
ono stopinjo, da lahko uživa iste pra-
vice in svobodo kakor moški, ne da bi
pri tem trpelo njeno ženstvo. One laž-
njive sramežljivosti, na katero naletiš
pri nas še na vsakem koraku, ne po-
zna. Nam bi se morda v marsičem ta
svoboda zdela prevelika, toda treba je
vpoštevati klimo in povsem drugo
mentaliteto; potem postane razumljiva
tudi nagota v danskih kopališčih, ki pa
nima nobene zveze z nemoralnostjo. O
stvari, ki so popolnoma naravne, se
na Danskem ne govori mnogo. Ne-
dvomno je, da danske ženske v marsi-
čem posnemajo svoje Evine sestre v
Ameriki, toda pojmovanje svobode
danske žene je povsem različno od
pojmovanja Američank. Amerikanska
žena je dospela do nenavadnega in ne-
kam čudnega pojmovanja svojih pra-
vic in dolžnosti. Ona hoče zapovedo-
vati možu in napraviti iz njega svojega
sužnja. Dankinja pa hoče biti svobod-
na, a se pri tem ne odreka ženstvu in
moškim tudi ne odreka superiornosti,
kadar je to potrebno.

V odnošajih med moškimi in žensko
vlada na Danskem popolna svoboda.
Ženska, ki jo zalezuje in napada kak
moški, nikdar ne kliče na pomoč dru-
gih ljudi; zna si sama pomagati in če
je treba, tudi na tako nedvoumen na-
čin, da si jo moški brez dvoma za vse-
lej zapomni.

Tistega pri nas tako priljubljenega
flirta danska ženska ne pozna. Flirt je
ljubezen za šalo, a Danci so vajeni, vze-
ti vsako stvar resno in zato tudi v lju-
bavnih zadevah ne poznajo komedij.
Seveda, pa s tem še ni rečeno, da Dan-

ke ne uporabljajo vseh dovoljenih in ne-
dovoljenih sredstev in taktik, da si
osvoje moškega. V svoji koketeriji so
Danke neodoljive in nobena ženska na
svetu ne zna tako pritegniti moškega,
kakor Danka. Njen pogled je odkrit,
iskren in svoboden, a nikoli ni bolj živ
in agresiven, kakor pri ženskih na ju-
gu. Kadar pa je Dankinja dosegla svoj
namen, ne izda tega niti z enim samim
pogledom, kakor južne ženske, ki ne
morejo prikriti svojega veselja nad
zmago.

Pristriženi lasje so seveda tudi na
Danskem našli mnogo oboževalcev.
Toda danska žena dečje glavnice ne
smatra za kako modno kaprico, nego
kot nekaj napredek, ki jo je osvobodil
dolgih las, ne da bi pri tem trpelo nje-
no ženstvo. Na Danskem skoraj ne
poznajo razlike med mestom in deže-
lo. Kateri pritožijo, ta si odreže kite, pa
bilo v mestu ali pa v zadnji gorski vasi.
Popolnoma razumljivo je, da so dan-
ske ženske pristašice kratkih kril in to
najbolj iz praktičnih razlogov. Danska
ženska ljubi svobodo v vsem; pa tudi
v svojih kretanjih.

Na Danskem se zelo rade in zelo
mного žrtvujejo Veneri. Danski na-
rodni pregovor, ki ga danske ženske
zelo rade navajajo, pravi: «Noči so
za ženske!» In tako je tudi v resnici.
Mного svobode, mnogo ljubezni in
ljudje se zabavajo. Danska dekleta
počnejo, kar se jim zljubi, vedo, kaj
smejo in kaj ne, poznajo prav tako
dobro zakone dostojnosti in časti, ka-
terim se morajo tudi one pokoravati.

Danska žena dela in je tudi s tega
stališča popolnoma enakopravna z mo-
škimi. A Danci? Oni so popolnoma za-
dovoljni s to žensko svobodo in po-
vsod hvalijo svoje žene. Danska žena
ima mnogo dobrih lastnosti in krepo-
sti, ki jih je težko vse naštet. Ima pa
seveda tudi svoje slabosti, o katerih
pa je bolje molčati. Kdor hoče spo-
znati tudi te, mu svetujemo, naj gre
na Dansko in se sam prepriča!

Uradi za pomirjevanje zakoncev

Vedno bolj se množe ločitve za-
konov povzročajo zapadnim državam
velike skrbi. Posebno v Franciji, kjer
v zadnjih letih število porokov zopet
stalno pada in kjer vidijo rešitev drža-
ve in naroda v mirnem in «blagoslov-
ljenem» zakonu, posvečajo temu vpra-
šanju veliko pozornost. Sodniki in uče-
njaki se bavijo obširno s tem proble-
mom in iščejo sredstev, kako bi zaje-
zili to družabno zlo, ki po malem, a
stalno zastruplja ves narod. Mladi za-
konci često že pri poroki razmišljajo
o ločitvi in si že v naprej določijo, ka-
teri vzroki bodo prišli v poštev, tako
da izgleda kot da zakona sploh ne vza-
majno več resno. V francoski reviji «La
famille» se bavi s tem problemom neki
francoski učenjak, ki dobro pozna dru-

žabne razmere v Franciji. V svojem
članku izraža mišljenje, da je števil-
nim razporokam v marsičem vzrok po-
vojna nervoznost, ki je zajela cele ma-
se. I moški in ženske so tako nervozni,
da ne morejo več mirno in trezno pre-
soditi kake stvari, in tako se radi ne-
znatnih malenkosti vnamejo prepri, ki
dovejejo do odtujevanja in končno do
ločitve zakona. Sodna praksa je pri lo-
čitvi zakonov tako slaba, da tudi naj-
boljši pomirjevalni govor sodnika ne
more spraviti zakoncev, in sodnija je
takorekoč prisiljena, da izreče ločitev
zakona.

Po mnenju tega strokovnjaka bi se
ne smelo dopuščati, da pridejo zakons-
ki spori do tožbe, zlasti kadar gre za
take malenkosti, ki se pri količiki
treznem in mirnem presojanju ne zde
niti omembe vredne. Zato bi se mora-
lo po njegovem mnenju dati takim za-
koncev takoj začetka primerna po-
moč, še predno pride do večjih raz-
prtij. V ta namen priporoča ta stro-
kovnjak ustanovitev posebnih uradov
za pomirjevanje zakoncev. V teh razso-
diščih bi bili zastopani moški in ženske
paritetno in vsi zakonski spori bi se
naj prej obravnavali pred temi raz-
sodišči. Šele, če bi bilo vsako pomirje-
nje izključeno, naj bi se stvar izročila
rednemu sodišču. Sedaj običajno po-
sredujejo med skreganimi zakonci so-
rodniki in prijatelji. Ti po mnenju pi-
sa navedenega članka niso primerni
posredovalci v tako delikatnih zade-
vah, ker so skoraj vedno pristranski in
se nagibajo po svojih simpatijah k te-
mu ali onemu. Če pa kak zakonec po-
kliče na pomoč odvetnika, je za zakon-
itak že v naprej pokopan, ker vsak od-
vetnik išče čim največ črnih točk, da
s tem večjim uspehom dovede do lo-
čitve zakona. V tem uradu pa naj bi
vplival moški sodnik pomirjevalno na
moškega, ženska pa na žensko. Glavna
naloga teh sodnikov bi bila, da doka-
žajo s pramci zakoncem brezpomemb-
nost njihovih spornih razlogov. V na-
to sledeči skupni, intimni razpravi naj
bi došlo do pomirjenja in sprave med
možem in ženo. Nikakor pa se ne sme
več dopuščati, zaključuje pisec svoj
članek, da kaka nepremišljena beseda,
kak neznamen sporček izzove težke
konflikte, ki končajo z ločitvijo do
takrat morda srečnega zakona. Pisec
poziva vlado, naj v tem smislu podvz-
ame primerne korake in reši družstvo
vsega onega socijalnega zla, ki izvira
iz ločenih zakonov.

Smrten skok z nebotičnika

Tragedija lepe ruske pevke.

Tragedije bohemov in gledaliških
igrancev se množe... Ni še poteklo te-
den dni, odkar smo poročali o števil-
nih samomorih gledaliških umetnikov
in bohemov, že javljajo ameriški listi
novo pretresljivo tragedijo, ki se je
odigrala te dni v glasovitih letovisih
Miami na Floridi. Slovita krasotica,
mlada ruska pevka, baronica Sofija
Antonovna je izvršila strašen samo-
mor. Vrgla se je s sedemnajstega nad-
stropja nekega nebotičnika v globino,
kjer je vsa razbita obela mrtva. —
Njen mož, bivši ruski kapetan Harrel,
s katerim je živila v srečnem zakonu,
je bil v času, ko se je tragedija odigra-
la, na morški obali. Ko je zvedel usod-
no vest, je stopil v svojo sobo in si
pognal kroglo v glavo. Bil je takoj
mrtev tudi on.

Zivljenjska pot obeh mladih ruskih
emigrantov, ki sta tako žalostno kon-
čala, je bila peštra, polna avantur in

doživljajev, neprestana borba za ob-
stanek.

Sofija Antonovna je bila hčerka
uglednega ruskega novinarja Antona
Vasiljeva. Vasiljev je bil vdovec in za-
to je nadvse ljubil svojo hčerko, ka-
teroj je skrbno vzgajal. Mlada in otro-
ška leta Sofije Antonovne so potekla
veselo. Za časa izbruha revolucije v
donskem ozemlju, je moral Vasiljev
za svoj list tam opravljati poročeval-
sko službo; lotil se ga je legar, kate-
remu je podlegel. Mladenka je ostala
sama, prepuščena v takratnih burnih
časih sebi in usodi. Za deklo se je za-
vzel ruski kapetan Reuss-Harrel, ki je
v svetovni vojni izgubil nogo. Ni tra-
jalo dolgo in bila sta srečen par. Pred
boljševiki sta zbežala v tujino. V Lon-
donu sta doživela vse strahote emi-
grantskega življenja, cele dneve nista
zavijala grizljaja kruha. Da se lažje pre-
živita, je Sofija, ki je imela nežen glas,
po ulicah prepevala ruske pesmi. Ne-
kega dne jo je čul neki mecen in ne-
dolge za tem je Sofija Antonovna z
uspehom nastopila na odru. Pričela se
je njena kariera navzgor. Mlado umet-
nico so izabili v Ameriko, kjer je si-
cer nastopala s precejšnjim uspehom,
domišljala pa si je, da njeno umet-
nost premalo cenijo in da ljudi bolj
mami in očaruje njena telesna lepota
kakor njen glas.

To je silno vplivalo na že itak bol-
no dušo nesrečne Rusinje. Lotevali so
se je napadi obupa in duševne zmede-
nosti. V takem duševnem stanju je oč-
vidno izvršila tudi svoje obupno de-
janje.

Človeštvu grozi perijoda lakote?

British Association v Oxfordu zbe-
re vsako leto učenjake vsega sveta na
veliko skupščino, kjer se pretresajo iz-
kušnje in nova odkritja minulega leta.
Ob tej priliki se iznesejo često najne-
verjetnejše teorije in občinstvo strmi
in posluša. Tudi letošnji kongres je
prinesel par takih presenečenj. Tako
je med drugimi psiholog Jagadis Bose
razvil svojo teorijo o srcu in živčevju
rastlin, in zoolog Kerr dokazoval, da
je moderni človek mnogo bolj neumen
kakor pa pračlovek in njega potomec
v neciviliziranem svetu. Največjo sen-
zacijo pa je izzvalo predavanje gospo-
darskega učenjaka Daniela Halla, ki
je dokazoval, da se celokupno člove-
štvo bliža perijodi lakote.

Človeštvo se letno pomnožuje za
povprečno 5 milijonov oseb. Za pre-
hrano tega prirastka bi se moralo po
trditvah Halla vsako leto na novo kul-
tivirati 12 milijonov arov neobdelane
zemlje, ker mora sicer nastopiti po-
manjkanje živeža. Če bo šlo v tem
tempu naprej, zemlja v doseglednem ča-
su ne bo več zadostovala za prehrano
vsega človeštva. Po njegovih računih
je zelo dvomljivo, ali bo mogla Rusija
pri intenzivnem izkoriščanju vse obde-
lane zemlje še dolgo oddajati Evropi
prebitke svojih pridelkov. V Zedinje-
nih državah je izrabljen že vsak ko-
šek rodovitne zemlje. V Kanadi je si-
cer še 12.000 kvadratnih milj nekultu-
virane zemljišča, toda vladajoča su-
ša na jugu in mraz na severu stavita
poljedelstvu nepremagljive ovire in se
na te strani ne more ničesar več razši-
riti. Po Hallovem mnenju bi se dala
katastrofa, ki mora nastopiti, prepre-
čiti samo na ta način, da bi se človeštvo
odpovedalo mesu, ker živali, ki jih
redimo radi mesa, porabijo ogromne
količine rastlinstva in sadja, kar bi se

dalo za človeško prehrano koristneje
izrabiti. Ravnotako bi se morala pre-
prečiti vsaka produkcija alkohola, ki
pogoltne ogromne količine ljudske hra-
ne. Zdi pa se mu, da bi človeštvo takih
omejitev ne moglo več prenesti in bi
moralo propasti.

Pomanjkanje živeža se res že po-
javlja tudi pri nas, toda zaenkrat še
samo tam, kjer vlada — pomanjkanje
denarja. Mislimo pa, da se nam ni tre-
ba preveč bati, da bomo pomrli lakote,
tudi če so računi g. Halla točni. Člo-
veštvo si je znalo pomagati še vedno,
pa se bo znalo obraniti tudi lakote in
si poiskati prehrane, ki bo potrebna za
povečano število zemeljskega prebi-
valstva.

Benetke-Dunaj v dveh urah

Otvoritev zračnega prometa
Benetke-Celovec-Dunaj.

Včeraj je bila otvorena nova zrač-
na zveza Benetke-Celovec-Dunaj in
obratno, kar znači nov korak naprej v
mednarodnem zračnem prometu, ki
zavzema radi svoje praktičnosti čim
dalje večji obseg. Prvo letalo zračne
zveze Benetke-Dunaj je včeraj ob 16.
prišlo na letališče Aspern pri Dunaj-
ju. Polet Benetke-Dunaj z enkratnim
pristankom v Celovcu bo trajal komaj
dve uri. Gostje, ki so se opolne še ko-
pali na divnem žarkem Lidu, bodo za
malo južno že lahko sedeli na terasi
kake dunajske kavarne.

Zračno zvezo Dunaj-Benetke in
obratno bo radi materialnih neprilic
avstrijske zračne plovbe oskrbovala
italijanska zračna družba Transadriati-
ca Navigazione Aerea. Promet se bo
vršil s kovinastimi Junkerjevimi letali.
Vedno bolj se kaže, koliko smo iz-
gubili v Ljubljani, ker v svoji ozko-
nosti nismo znali pritegniti zračnega
prometa s severa na jug preko našega
ozemlja. Kmalu se nam bo godilo tako
kakor onim starokopitnežem, ki so se
nekad z vsemi močmi upirali želez-
nicam.

× Silna poletna vročina je zavladala
po nekaterih krajih zapadne Evrope. Ter-
mometer je ponekod dosegel 40° C. Vsa
kopališča, zlasti v bližini velikih mest so
prenapolnjena. Meteorološke postaje napo-
vedujejo, da bo vročina trajala še dalj ča-
sa, vendar pa bo omiljena po lokalnih ne-
vihtah.

× Svojevrsna nesreča se je zgodila
v terek na Dunaju. Po živahni Favoritne
strasse je drvel uslužbenec neke trgovine
s trikotnim motociklom. Naenkrat je pa-
del vozač na tla, motor pa je brez sofeja
dirjal še kakih 100 m dalje po obljedeni uli-
ci. Pasantje so se v strahu razbežali na vse
strani. K sreči je motor kmalu treščil v ne-
ki kandelaber, ki ga je upognil, pri tem pa
se tudi sam prevrnil.

× Truplo lorda Kitchenerja najdeno.
— Te dni je zbudila v angleški javnosti
ogromno senzacijo vest, da je bilo najdeno
truplo lorda Kitchenerja, poveljnika an-
gleške mornarice, ki se je potopil s svojo
ladjo, torpedirano od nemške podmornice.
Raznesla se je vest, da je bilo truplo poko-
pano na norveški obali ter da ga njegovi
znanci in prijatelji prepeljejo v London, in
ga tam s vsemi svečanostmi pokopljejo. —
Angleški listi so o tem obširno pisali in
ugibali, kako je moglo priti truplo, ki se je
z vojno ladjo vred pogreznilo na dno
morja, na norveško obalo. Tri dni je angle-
ška javnost z napetostjo čitala fantastična
poročila in pričakovala nadaljnih sencij
nalnih odkritij, dokler se ni vsa stvar iz-
kežala kot — neokusna ameriška kinore-
klama za Kitchenerjev film.

Jedilnica

iz trdega lesa, dobro
obranjena, radi selitve
tako napredaj. — Dopis
si pod «Jedilnica/2343»
na upravo «Slov. Nar.».

Fina šivilja

izde službo, event. gre tu-
di na dom. — Ponudbe
pod «Šivilja/2341» na
upravo «Slov. Narod».

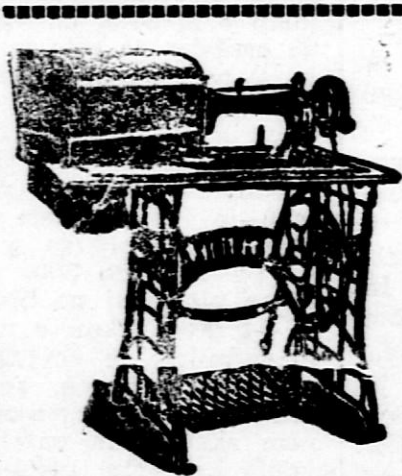
Zamenjam

stanovanje dveh sob, ku-
hinje in pritliklin v Vod-
matu z enakim v mestu.
— Dopise pod «Zamena
2340» na upravo «Slov.
skega Naroda».

Učenika 15 let stara,
močna in pridna se želi učiti v
trgovini z mešanim blagom, na-
raje na deželi, da bi imela stanov-
vanje in hrano v hiši. Ponudbe na
upravo lista pod «Trgovina» 2336

Lepa vinske klet 2376
z 11 hranimi sodi za 326 hl vina
se odda v Spodnji Šiški. Vpraša
se pri trvdki Knez, Ljubljana, Go-
spodstva 3

15 letno iamstvo

najpopolnejši STOEWER ži-
valni stroji s pogozljivim
transporterjem (grabelji) s
enostavnim premikom je
pripravljen za štopanje, ve-
zenje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 6/2.
Telefon št. 980 219-L

Na prodaji

stabilen izdeek parni stroj na visoki pritisk s kondenzatorjem, izdeek Breitfeld-Danek, izdala Podvinetz in Heister-Budimpekta;
parni kotel s 96-5m³ kurilne počte s kurilnimi cevmi 12 atm., pre-urilen, fabrikat Breitfeld-Danek. Oba v dobrem stanju in se vsak čas lahko vidita v obratu.
NASLOV: VINCE KOHAN, parni ml'n. SUBOTICA, telefon 31

Motor na sesani plin

70-80-100 HP kupim. Biti mora v popolnoma dobrem stanju in samo najboljši fabrikat, eventualno z generatorjem za kurjavo z drvmi. — Naslov Vince Kohan, parni ml'n, Subotica. Telefon 31. 2356

Mehanično umetno vezenje

zastorov, perila, monogramov,
oblek, fino bele in barvaste šzu-
riranje, ontlanje, predtiskanje

Matek & Mikeš,
Ljubljana, Dalmatinova 13

Najfinjša izvršitev, brezkonturne cene,
najkulantnejša postrežba. 118-T

Sobo oddam

dvema gospodoma ali dijakom v
bližini obrtne šole z vso oskrbo
Naslov pri upravi Slov. Naroda.

Ključavničarski pomočnik
mlad, močan in priden, zlet mesta
pri večjem obratu. Dopisi na up-
rlo lista pod «Ključavničarstvo/2373»

Dva dijaka ali dijakinji
se sprejmeta na hrano in stano-
vanje. Ponudbe na upravo lista
pod «Dobra hrana/2374»

Proda se takoj
kuhinska oprema in železna po-
stetja. Ponudbe na upravo lista
pod «Cena nizka/2375»

Parcela na lepem kraju
v Selu se takoj proda. Ponudbe
na upravo lista pod «Parcela».

Konopce in vrvi

nudi
tvornica KANAPA I UŽARIJE d. d.
ODŽACI (Bačka)

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

Ne prosimo milosti!

nego kot vojni invalidi proizvajamo v naši zadrugi najlepše izdelano in najce-
njeje vsakovrstno železno, medeno in leseno pohištvo, pečli, štedilnike,
trgovske in lite ključavnice, emailirane tablice, otroške vozičke,
ledne omare itd. največje izbire.

Zato, predno kupite

zahtevajte od nas

ponudbo ali si pogledajte naše proizvode v zalogi brez obveze, da kupite.

Z. P. N. zadruga ratnih invalida,
Zemun. Glavno skladišče.

Podružnice:

Anton Kobi
Beograd, Kosmaj, ul. 30.

Zemun, Zelj. privozna c. 19.
(b vti duvanski magazin).